

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

СЕКЦІЯ 15

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ, ЛІНГВІСТИКИ ПРАВА ТА ЗМІ

Мамич Мирослава Володимирівна, Шевченко-Бітенська Олена Валентинівна	
Нормативність уживання термінів освітньо-професійних програм . . .	676
Колеснік Валентина Олександрівна	
Навчальні заклади в Одесі та Миколаєві початку ХІХ століття в історії інших європейських народів.	679
Завальська Любов Володимирівна, Кісельова Анастасія Андріївна	
Семантичні зміни лексеми «звільнення» та «агресія» в українському медіадискурсі	682
Заєць Ганна Вікторівна	
Лінгвістична компетентність у професійній сфері юриста	685
Назаренко Оксана Миколаївна, Занько Олена Валентинівна	
Мовностилістичні особливості політичних промов Володимира Зеленського.	687
Лук'яненко Валентина Володимирівна, Вадаська Світлана Валеріївна,	
Корбут Оксана Григорівна	
Розвиток навичок критичного мислення студентів засобами проектного навчання на заняттях з англійської мови професійного спрямування	691
Матієнко В'ячеслав Леонідович	
Інтеграція системи вищої освіти України в європейський освітній простір	693

СЕКЦІЯ 16

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Колкутіна Вікторія Вікторівна	
Трансформація комунікативних стратегій і тактик у медіатекстах: до проблеми дефініції	696
Маляренко Тетяна Анатоліївна	
Метод кейс-стаді у дослідженнях конфліктів в інформаційному просторі	699
Скалацька Олена Віталіївна	
Вірусний контент як ефективна комунікація	701
Жугай Віталій Йосипович	
Нові перспективи використання «Твіттер» в українській журналістиці	703

Результати цього дослідження свідчать про те, що впровадження проектного навчання на заняттях з англійської мови професійного спрямування є ефективним у розвитку навичок критичного мислення студентів. Найефективнішими виявилися проекти, які вимагали від студентів застосовувати свої попередні знання для вирішення професійних проблем. Дослідження також виявило, що вищий рівень володіння англійською мовою асоціюється з вищим рівнем розвитку навичок критичного мислення. Отримані результати можуть бути використані при розробці майбутніх навчальних програм з англійської мови професійного спрямування у галузі авіаційної інженерії. Подальші дослідження необхідні для вивчення довгострокового впливу проектного навчання на розвиток критичного мислення студентів, а також оптимальних шляхів впровадження цього підходу в різних контекстах викладання англійської мови професійного спрямування.

Ключові слова: проектне навчання, критичне мислення, студенти, англійська мова професійного спрямування.

Key words: project-based learning, critical thinking, students, English for Specific Purposes.

МАТІСНКО В'ЯЧЕСЛАВ ЛЕОНІДОВИЧ

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського,
аспірант кафедри публічно-правових дисциплін*

ІНТЕГРАЦІЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Важливим орієнтиром для підвищення якості вищої освіти в ЄС та інших європейських країнах продовжує залишатися Болонський процес (1999 р.), який, сприяючи стандартизації сектора вищої освіти, її привабливості і конкурентоспроможності, формує спільний європейський простір.

Зважаючи на те, що якісна вища освіта «сприяє задоволенню прагнення до знань і їх поширення, є культурним, науковим і творчим потенціалом нації та відіграє важливу роль у зміцненні миру, взаєморозуміння й терпимості між народами» [9, с. 169], Радою Європи та ЮНЕСКО було підписано Угоду про створення єдиної системи вищої освіти в європейському регіоні та затверджено низку визначальних документів. Серед них найбільш вагомими такі:

Велика хартія університетів (Magna Charta Universitatum), Болонья, 18 вересня 1988 року;

– Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні, Ліссабон, 11 квітня 1997 року;

– Спільна Декларація «Про гармонізацію архітектури європейської системи вищої освіти» чотирьох міністрів, що представляють Велику

Британію, Німеччину, Францію і Італію, Париж, Сорбонна, 25 травня 1998 року;

– Спільна декларація міністрів освіти Європи, Болонья, 19 червня 1999 року та ін.

Приєднавшись до Болонського процесу у 2005 р., Україна зобов'язалась «внести відповідні зміни в національну систему освіти та приєднатися до роботи над визначенням пріоритетів у процесі створення єдиного європейського простору вищої освіти до 2010» [3].

Для євроінтеграції в освіті найбільш важливою із законодавчої точки зору є «Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом» [8], де у ст. 431 Глави 23 визначено курс на «активізацію співпраці у галузі вищої освіти, спрямованої на реформування та модернізацію стандартів вищої освіти (СВО), підвищення її якості та важливості, зближення систем вищої освіти в рамках Болонського процесу». Зазначена Угода сприяла модернізації вітчизняного законодавства у сфері освіти до засад ЄС. В ухваленому в 2014 р.

Норми, які розвивають болонський процес висвітлені у законі України «Про вищу освіту» [2]. Згідно із Законом було створено Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти за моделлю європейських незалежних агенцій забезпечення якості. Ухвалені зміни до цього закону у 2020 р. лише посилюють європейську орієнтацію СВО, оскільки «запроваджують обов'язкову акредитацію освітніх програм, зменшують ліцензування освітньої діяльності у СВО, посилюють відповідальність за недотримання академічної доброчесності та передбачають застосування технологій ЗНО для вимірювання результатів навчання, здобутих на бакалаврському рівні, сприяють впровадженню дуальної освіти» [1, с. 588]. Стратегія розвитку вищої освіти на 2021–2031 рр. також спрямована на «вирішення проблем шляхом організаційного забезпечення умов інтеграції у європейський та світовий науково-освітній простір» [7].

Реформи Міністерства освіти і науки України в освітній та науковій сферах, як зазначають Круглов В.В. та Терещенко Д.А. направлені на «поглиблення євроінтеграційних процесів задля впровадження кращих підходів європейських освітніх та наукових напрацювань у вітчизняних умовах» [4, с. 74]. Реалізація євроінтеграційних пріоритетів сфери вищої освіти та науки передбачає [6]: участь ЗВО у проєктах та ініціативах ЄС (Еразмус+, Horizon Europe, EUREKA, «Європейський зелений курс», «Горизонт Європа» тощо); приєднання української дослідницької інфраструктури до європейських дослідницьких та e-інфраструктур; використання європейських стандартів і рекомендацій у системі забезпечення якості освіти; підтримку академічної мобільності для здобувачів різних освітніх рівнів, викладачів і дослідників ЄС.

Уже існуючі нормативно-правовим документам сприяють як впровадженню інновацій у навчально-виховний процес ЗВО та підвищенню якості навчання, так і інтеграції вітчизняної системи вищої освіти до Європейського освітнього простору, результатом якої є «модернізація структури вищої освіти з урахуванням європейських

стандартів (часткове приведення Національної рамки кваліфікацій у відповідність до Рамки кваліфікацій ЄПВО; встановлення рівнів: короткий цикл, бакалаврський, магістерський, освітньо-науковий, науковий та відповідних ступенів); упровадження в освітню практику наближеного до європейського переліку галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти; інтернаціоналізацію закладів вищої освіти за рахунок розширення можливостей участі в міжнародних проектах і програмах ЄС, залучення іноземних студентів і викладачів, дослідників тощо [5].

Як висновок, хотіли би зазначити, що незважаючи на вагомі кроки, здійсненні нашою державою у напрямку інтеграції системи вищої освіти до Європейського освітнього простору, все ще залишається досить багато прогалин, які потребують удосконалення механізмів державного управління вищою освітою в Україні, що дозволить забезпечити якість вищої освіти європейського рівня.

Список використаних джерел:

1. Антонюк В. Інтеграція вищої освіти України в європейський освітній простір для розвитку людського капіталу. *Журнал європейської економіки*. 2021. Том 20. № 3 (78). С. 587–588.
2. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Клименко О. В. Формування та розвиток європейського освітнього простору. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/bdi_2012_1_12.pdf
4. Круглов В. В., Терещенко Д. А. Інтеграція системи вищої освіти України в Європейський освітній простір. *Публічне управління та митне адміністрування. Спецвипуск*. 2022. С. 70–76.
5. Освіта України в умовах воєнного стану : інформаційно-аналітичний збірник. Київ : МОН, 2022. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Inform-analitic.zbirn-Osvita.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu.22.08.2022.pdf>
6. Реформи МОН направлені на євроінтеграцію України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/reformi-mon-napravleni-na-yevrointegraciyu-ukrayini-sergij-shkarlet>.
7. Стратегія розвитку вищої освіти на 2021–2031 роки. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
8. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 16 вересня 2014 р. № 1678-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
9. Шкурат М. О. Інформаційно-інноваційний механізм державного управління якістю вищої освіти в Україні у світлі євроінтеграції. URL: <https://doi.org/10.32836/2310-9653-2019-3-167-177>

Ключові слова: інтеграція, вища освіта, Європейський освітній простір, євроінтеграційні процес, механізми державного управління.

Key words: integration, higher education, European Education Area, European integration process, public administration mechanisms.